מניין לשנוי בגדים מן התורה שנא' יופשם

את בגדיו ולכש בגדים אחרים יותנא דבי רבי

ישמעאל לימדך תורה דרך ארץ בגדים שבישל בהן קדירה לרבו אל ימזוג בהן כום

לרבו יאמר רבי חייא בר אבא אמר רבי

יוחנן אגנאי הוא לת"ח שיצא במנעלים המטולאים לשוק והא רבי אחא בר חניַנא

נפיק אמר רבי אחא בריה דרב נחמז במלאי

על גב מלאי (6) ואמר רבי חייא בר אבא

אמר ר' יוחגן בל תלמיד חכם שנמצא

רבב על בגדו חייב מיתה שנאמר בכל

משנאי אהבו מות יאל תקרי משנאי אלא

משניאי רבינא אמר רבד איתמר ולא פליגי

הא בגלימא הא בלבושא ואמר רבי חייא

בר אבא אמר ר' יוחנן מאי דכתיב נכאשר

הלך עבדי ישעיהו יערום ויחף ערום בבגדים

בלואים ויחף במנעלים המטולאים יחנן

התם רבב על המרדע חוצץ רשב"ג אומר

עד כאיםר האיטלקי ועל הבגדים מצד

אחד אינו חוצץ משני צדדין חוצץ רבי

יהודה אומר משום רבי ישמעאל אף מצד

אחר חוצץ בעא מיניה רבי שמעון בן לקיש

מר' חנינא מרדעת מצד אחד או משני צדדין

אמר ליה זו לא שמעתי כיוצא בה שמעתי

דתנןי רבי יוםי אומר ישל בנאין מצד

אחר ושל בור משני צדרין יולא תהא

מרדעת חשובה מבגדו של עם הארץ מאי

בנאין אמר רבי יוחנן אלו תלמידי חכמים

שעוםקין בבנינו של עולם כל ימיהן ואמר

רבי יוחנו האיזהו תלמיד חכם שמחזירין לו

אבידה במביעות העין זה המקפיד על חלוקו

להופכו ואמר רבי יוחנן "יאיזהו ת"ח שממנין

אותו פרנם על הציבור יזה ששואלין אותו

דבר הלכה בכל מקום ואומר ואפי' במסכת

כלה שואמר רבי יוחנן איזהו ת"ח שבני עירו

ה) לקמן קיט. [יומא כג:], ב) ברכות מג: ע"ש.

ג) [עירובין לט. מגילה כח.],

ב) [עיר ופן נפי מומא עז.], ד) מקוואות פ"ט משנה הי ד) מקוואות פ"ט

ו', ו) מקוחות פ"ט מ"ו,

ר, 1) מקוחות פ"ע מ"ץ, מ"ץ, מ"ץ, מ"ץ, מ"ץ, מ"ץ מידאון מט:, יו מדה כ, מ"ץ לבדאון מט:, יו מדה כ, מ"ץ בבת מ"ץ בבת מ"ץ במוך לקמן במילמיה דרבי עקיבא ממיר עולת מ"ר עולת מ"ר ובר"ץ, ל) פסחים שבת לימד ובר"ץ, ל) פסחים

שבת ניתד וכר], ז) נפסחים לח. בילה יט. כ: סנהדרין לו.], מ) נע" חוס" לעיל כד: ופסחים נט: ד"ה ולא], () [ברי"ף פי" דם יבש וכתב

מקדש (דף מע:) גבי ע"מ שאני תלמיד (ד) אין אומרים כשמעון בן עואי וכשמעון בן זומא אלא כל ששואלין אותו דבר הלכה ואפי׳ במסכת

כלה ופי׳ בקונטרס אפי׳ במס׳ כלה שהיא קלה ונראה דהכא משמע (ואומר) דנקט ליה משום חשיבות שיודעא אפי׳ במסכת כלה דלא רגילי בה אינשי ראוי למנותו פרנס אבל התם^ב קתני דבר אחד מתלמודו משמע אפי' לא למד אלא מסכת כלהג ואמר הימנה דבר אחד הרי זה חכם ומיהו בפירוש רש"י דהידושיו וכן בפי׳ רבינו חננאל אין כתוב בהן דבר אחד מתלמודו ורבינו ילחק מפרש דהאי מסכת כלה היינו דרשות הסדורות מהלכות החגד כדאמרינן בלא יחפור (ב"ב כב.) רב נחמן בר ילחק ריש כלה הוה וקאמר איזהו ת"ח שראוי למנותו על הליבור באתריה כדאמר בסמוך במסכתי' באתריה כגון שיודע להשיב בכל מקום שישאלוהו באותה מסכת אפי׳ במס׳ כלה שרגילין בה ראוי למנותו בעירו⊓ אבל בציר מהכי אין ראוי למנותו והא דהולרך לחזור ולהשמיענו בסמוך אי במסכתיה באתריה אע"ג דכבר השמיענו כאן לפי שרולה לחלק בין מסכת לכוליה הש"ס מוהשתא הוי דהכא כי ההוא דקידושין (דף מט:):

הא בלבושא הא בגלימא. הא דר׳ ינאי בגלימא כדמשמע בפ' כל היד (נדה דף כ.) גבי שחור כחרת ור' יוחנו אמר אלו כלים האוליירין הבאין ממדינת הים למימרא דאוכמי נינהו והאמר ר' ינאי כו' לא השיא הא בגלימא הא בפתורי דר' ינאי בגלימא דהיא סומקי דשחורים לא הוו כדמסיק הכא אבל פתורי הוו אוכמי ולבושה חיורי: יחלבי שבת קריבין ביוה"ב. אומר ר"י דכל היכא דקתני תרי שבי דהוו בהדי הדדי אתיא כאחרים דאמרי אין בין עלרת לעצרת אלא ד' ימים בלבד והכי מפרש הש"ס בפ' בתרא דסוכה (דף נד:):

מצווין לעשות לו מלאכתו זה שמניח חפצו ליתקע ועוסק בחפצי שמים והנ"מ למימרח בריפתיה ואמר רבי יוחנן איזהו תלמיד חכם כל ששואלין אותו הלכה בכל מקום ואומרה למאי נפקא מינה למנוייה פרנם על הציבור אי בחדא מסכתא באתריה אי בכוליה תנויה בהינה הים נט על דוב בור או ביור א שמעון ב"ל אמר יאלו כלים האוליירין הבאין ממדינת הים למִימראַ דחיורִי נינהו והאמר להו רבי ינאי לבניו בני יאל תקברוני הים למִימראַ דחיורִי נינהו לא בכלים לבנים ולא בכלים שחורים לבנים שמא לא אזכה ואהיה כחתן בין אבלים שחורים שמא אזכה ואהיה כאבל בין חתנים אלא בכלים האוליירין הבאין ממדינת הים אלמא סומקי נינהו לא קשיא הא בגלימי הא בלבושי: ר׳ ישׂמעאל אומר מקפלין כו׳: ת״ר יעולת שבת בשבתו∘ לימד על חלבי שבת שקריבין ביום הכיפורים יכול אף של יוה"כ בשבת ת"ל בשבתו דברי רבי ישמעאל ר' עקיבא אומר ייעולת שבת בשבתו לימד על יחלבי שבת שקרבים ביו"ם יכול אף ביוה"כ ת"ל בשבתו כשתמצא לומר לדברי רבי ישמעאל גדרים וגדבות קריבין ביו"ם וכי איצטריך קרא ליוה"כ לדברי ר"ע ספגדרים וגדבות אין קרבין ביו"ם וכי איצטריך קרא למישרא בי"ם אמר ר' זירא

(לעיל דף לג:): למימרא דחיורי נינהו. מדמקפידין על רבב שעליהם דאילו סומקי לא מיגנו בטינוף פורחא: שמא לא אזכה. ואשב בין אותן שנדונין בגיהנם שדומין ©לשולי קדירה: גלימי. סומקי: חלבי שבת. כגון אברי תמיד של בין הערבים קריבים במולאי שבת והוא יום הכפורים: עולם שבת בשבתו. משמע למידרש בלא וי"ו ומשמע דעולת שבת קריבה בשבת אחרת לימד על חלבי שבת כו': יכול אף של יוה"כ כשבת ס"ל בשבחו. וי"ו מיעוטא הוא בשבתו ולא בשבת אחרת: שקריבים בי"ע. שחל להיות במולאי שבת: נדרים ונדבות. פלוגתא היא במסכת בילה (דף יע.) ור' ישמעאל סבירא ליה כמאן דאמר קריבין הלכך כיון דנדרים ונדבות שיכול להמחין ולשחטן בחול ולהקריבן נשחטים ונקרבין ביום טוב קל וחומר בחלבי שבת שנשחטו כדרכן בזמנן וניתותרו הלכך לא איצטריך קרא עולת שבת בשבתו אלא ליום הכפורים:

תנות. או שביה לדבריי אין (סוף) [קץ] לדבריהם אין סוף, לדבריי אין קץ, שאין במקוואות פרק ט' אילו חוצצין בכלים הזפת והמור כר' עד על המרדעת חוצץ כר'. רבב זהו ממיני זפת. הא דתני בסיפא דהא מתניתין ר' יוסי אומר של בנאי מצד אחד חוצץ כר', פ'' ר' יוחנן בנאין אילו ת"ח שעוסקין בבניינו של עולם, וקפדי על רבב שעל בגדיהן . לכבסו ולהוציאו כדי שלא יהו מן המשניאין, לפיכך אפילו בצד אחד נראה חוצץ, ולא עלתה לו טבילה. אבל בגדי הבורים אם עבר - צבסו יחודה או כל שאר זה כן המשראן, כל מאלי בבור יחוד מאחרות בירות בעבוד החודה בירות הבר בירות הבר בירות הבר מצד לצד חוצץ ואם לאו אינו חוצץ, רן ללכה. א״ר יותונן איוהו ת״ח שמחזירין לו אבידה בטביעות עין, זה המקפיד על חלוקו להופכר. וכן אמרו איזהו ת״ח שממנין אותו פרנס על הצבור, זה ששואלין אותו דבר הלכה בכל מקום ואומרה. ואיזוה שבני עירו מצווין לעשות מלאכתו, מי שמניח חפציו ומתעסק בחפצי שמים. ר״ל אמר בנאין אילו אוליירין הבאים ממדינת הים. ואקשינן למימר

חשובים בלאתם מן המרחץ ומקפידים

על טינוף מעט. ובנאים לשון בי בני

מניין לשינוי בגדים. שהוא דרך כבוד לפני המקום: ולבש בגדים אחרים והוליא אם הדשן. הזקיקו הכתוב ללבוש בגדים פחותים בשעת הולאת הדשן שאינה עבודה חשובה כדי שלא ימאסו בגדיו החשובים שעובד בהן עבודת אכילה ושתיה כגון קיטור וניסוך: ותנא דבי ר׳

ישמעאל. בדרשה דהחי קרה: בגדים שבישל בהם קדירה לרבו. דומיה דהולחת הדשן: חל ימוג בהם כום לרבו. לפיכך החקק ללבוש בגדים פחותים: רבב. שומן וחלב: חייב מיתה. שלריך להיות חשוב והגון לכבוד תורתו: משניאי. שתמחסין עלמן בעיני הבריות והבריות אומרים אוי להם ללומדי התורה שהם מאוסים ומגונים נמלא זה משניא את התורה: רבד איתמר. שכבת זרעי לשון מרבדים רבדתי ערשי (משלי ז) ריפדתיו וקישטתיו בבשמים מינים המכניסים תאוה ותזקק לי: בגלימא. שהוא עליון אפי׳ רבב: בלבושא. שהוא תחתון רבד אין רבב לא: על המרדעת. של חמור: חולד. כל דבר חולץ לענין טבילה (כ) דקפיד עליה וכל חלילה שמקפיד עליו חוללת: תנן התם. במסכת מקוואות ונקט לה (ג) משום דבעי למימר של בנאים כו׳ לומר שדרך תלמיד חכם מקפיד על לבושיו: משני לדדין. שהיה בו הרבה עד שנבלע בבגד ונראה ללד שני: מרדעת מלד אחד או מב׳ לדדיו. לר׳ ישמעאל דאמר בבגד מצד אחד מרדעת מאי אמר בה: כ' יוסי אומר של בנאים. פליג אדר׳ יהודה ואמר לר' ישמעאל בגד של בנאים דהיינו תלמידי חכמים שמקפידין על לבושיהן מלד אחד ושל בור מב׳ לדדין: שמחזירים לו חבדה בטביעות עין. כיון שחמר חני מכירה אע"פ שאינו נותן בה סימן כדאמר באלו מליאות (ב"מ כג:): המקפיד על חלוקו להופכו. לובשו כשהוא הפוך מקפיד עליו והופכו שמקפיד עליו שלא יראו התפירות המגונות ואימרי החלוק: בכל מקום. בכל הש"ם ואפי׳ במסכת כלה דלא רגילי בה אינשי וזה נתן לבו וגרסה. מסכת כלה ברייתא היא כלה בלא ברכה אסורה לבעלה כנדה: פ"ח שבני עירו מצווין לעשות מלחכתו. כדחמר בפרק ז' דיומא (דף עב:) כתוב א' אומר ועשית לך ארון עדם וכתוב אחד אומר ועשו ארון עלי שטים וגו'ש: למיטרה בריפתיה. דבר שחינו יכול לטרוח בו וחייו תלויין בו: אם יודע להשיב במסכת שהוא עוסק בה ממנים אותו פרנם באתריה: ואם בכולי תנויה. דהאי בהא מסכת ומהדר במסכת אחריתי: אנו כלים האוליירין. הא דתנן בנאין מלד אחד היינו כלים של אוליירין בלנים שיש להם אלונטיאות חשובות להתעטף בהם בני אדם

ט [כו"הן שהוא מלשון ריבדא דכי"ן שהוא מלשון ריבדא דכוסילתא מ"ק כח. וע" בערוך ערך רבבן, ס) [דברים ין, ע) [שמות כהן, פ) [ר"ה יז.], ל) [שייך לעיל במשנה יז.], ל) קיג.],

(א) גם' בטלאי על גבי טלאי וה"מ בפנתא אבל בגילדא לית לן בה ואמר ר' מייא: (3) רש"י ד"ה לענין טבילה היכא "ה תנן התם וכו׳ ונקט לה הכא משום: (ד) תום' ד"ה ואפילו וכו' שאני מלמיד חכם אין:

הגהות הב"ח

גליון הש"ם

תום' ד"ה ואפילו כו' והשתא הוי דהכא כי ההוא דקידושין, ועי' מענ"ץ מ"ל סימן לג:

מוסף רש"י

אל ימזוג בהן כוס לרבו שנתעשנו לפי שנתעשנו ונתנכנכו בנישול קדירה, אף כאן לענין הולאת הדשן אין כבוד המלך לשרת בהן שירות אחר (יומא בגו.. חייב מיתה. בידי שמים (ערובין צט.). כל משנאי. מורה אמרה להאי קרא נפרעת ה' קנני (שם). ששואלין אותו דבר לכה בכל מקום. כאחד מן המקומות, ואפילו במסכת כלה. שחין עומק במסכת בדה. שחין שתק בה, וברייתא היא וכך היא שנויה כלה בלא ברכה אסורה לבעלה כנדה (קדושין מש:). האוליירין. בלנים מחממי מרחצאות, ל"א שם מקום (tTn C.)

רבינו חננאל

פי׳ רבב, כגון קירא והילקוסתא הנודע בכבל אל חלכך ונפטא וזפת וכיוצא בהם. ת"ח שנמצא רכב על בגדו חשוב ממשניאי התורה שאין בני אדם דביקין בו שלא יתלכלך אלרושה ממוו. רבד מלשוז מרבדים רמנו. רבד מלשון מרבדים רבדתי ערסי [וגו'], פי' דם יבש כדגרסינן פי' דם יבש כדגרסינן בנדה פרק תינוקת ריבדא דכוסילתא, אמר רמי בר אבא האי ריבדא דכוסילתא עד ג' יומין לא חייץ מכאן ואילך חייץ. כל תלמיד [חכמים] שנמצא דם על בגדו מכוער הוא שמא יראה ככתם. וזה הדבר אם הוא בטלית שמתכסה בה העליונה הרי זה מכוער, העליונה הוי הה מכועה, אבל אם הוא [בטלית] שמציע תחתיו, [אומרים] דם מאכולת היא, איפשר דלא הוה ליה טלית אחרת שמעון בן גמליאל, וחכ״א בין הרגה בין לא הרגה י תולה. ארשב״ג לדבריי אין

ואפילן במסבת כלה. פי׳ בקונט׳ דלא רגילי בה אינשי והוא בה א ב מיי׳ פ״ה מהל׳ דנוות הלכה נו נתן בלבו לגורסה ובקדושין פי׳ לגריעותה בפרק החיש מהלכות יסודי התורה הלכה יא: בו ג מיי' פ"ג מהלכות

עשין רמח: בז ד מיי שם הלכה ג: בח ה טוש"ע חו"מ נ יש"ע חו"מ סיי רסב סעיף כא: ו"ע או"ר במ ו שו"ע או"ח סימן קלו ין קול . הש"ע יו"ד מימן שנב מעיף א ב: לא ח מיי פ"ל מריר" ז סמג עשין קפ: לב ט מיי׳ פ״א מה

מקוואות הלכה ד סמג

חורה אור השלח

ו וּפָשַׁט אֶת בְּגְדִיו וְלְכָשׁ בְּגָדִים אֲחַרִים וְהוֹצִיא אֶת הַנְּשָׁן אֶל מְחוּץ לַמְּחָנֶה אַל מַקוֹם טַהוֹר:

2 וחטאי חמס נפשו כל

טשי וו קו ויאמֶר יְיָ בַּאֲשֶׁר הָלַף 3 עבדי ישעיהו ערום ויחף שָׁלשׁ שָׁנִים אות ומופַת עַל מְצְרַיִם וְעַל כּוּשׁ:

4 עלַת שַׁבַּת בִּשַּׁבַּתוּ עַל עלַת הַתַּמִיד וְנָסְבַּה: במדבר כחי

מוסף תוספות

א. בכל מקום. תוס' הרא"ש. ב. פירש לפי העניז דלא בעינן שיהא חשוב כולי האי וכו׳ הלכך. מוס׳ סלס״ס. ג. שהיא קלה. מוס׳ סרא״ש. ד. שהיו דורשים בהם לפני המועדות. תוס׳ בהם לפני המועדה. מוט סלס"ש, ה. [ד]אם הוא רגיל בה יותר מכל בני העיר ראוי למנותו פרנס על הציבור. תוס׳ הרא״ש.

רב נסים גאון

, גנאי הוא לתלמידי חכמים שיצאו במנעלים המטולאים. במס' ברכות בפרק כיצד מברכין על הפירות (דף מג) תנו רבנן . ששה דברים גנאי לתלמידי חכמים, אל יצא כשהוא מבושם לשוק, ואל יצא יחידי בלילה, ואל יצא יחידי בלילה, ואק ביי במנעלים המטולאים בשוק התם על [וכו׳]. תגן התם על המרדעת חוצץ. עיקר זאת מקואות אלו חוצציז בכלים . הזפת והמור כו'. האיטלקי. כדאמר אביי לשאר עמא דבירושלים. ומשכחת דררי אריי רמס׳ יומא בפרק אמר להן יומא בפרק אמר להן הממונה (דף לז) דתנן הילני אמו עשתה נברשת של זהב על פתח ההיכל. תאנא בשעה שחמה זורחת ניצוצות יוצאות ניצוצות יוצאות ממנה ויודעין שהגיע זמן קרית שמע. מיתיבי הקורא קרית שמע כו'. אמר אביי לשאר עמא דבירושלים. סליק פרק אלו קשרים

רבינו חננאל (המשר) דכלי אוליירין חיורי נינהו שהזפת מצד אחד נודע בהן, והאמר ר' ינאי לבניה לתקברוני בלבנים ולא בשחורים אלא באוליירין. אלמא סומקי נינהו. ושנינז

מן השבת המוצים בה וסומקי הזור. ד' (שמעוד) ושממצאלן סבר חלבין שנחותרו ביוה"כ ולא של יוה"כ בשבת אבל שנחתרו מן השבת מיריבין ביוה"כ ולא של יוה"כ בשבת וארטון ביומה מקר מן לא של יוה"כ בשבת וארטון ביומה בכן קפרץ, אומר היה ר"מ איברי עולת חול שניתותרו עושה להן מערכה נסודרן אפילו בשבת. האת הניצו היום חמש. א"ר אחא בר יעקב איצטרין, ס"ד אמינא הני מילי היכא דהל יוה"כ למיהוי אחר השבת, דחלבי שבת קריבין ביוה"כ, אבל באמצע שבת אימא לא קמ"ל. אמר רבא מאן [האי דלא] חש לקמחיה, הא בכל יום תנן. 6השתא הוא בפלוגתא דרבי ישמעאל ור"ע וכר. אמר רבא מאן [האי דלא] חש לקמחיה, הא בכל יום תנן. 6השתא הוא בפלוגתא דרבי ישמעאל ור"ע וכר.